

Tips & toelagen

Marjan Langbroek

Tips & toeslagen

Krijg waar je fiscaal recht op hebt

Consumentenbond

1^e druk, november 2012

Copyright 2012 © Consumentenbond, Den Haag
Auteursrechten op tekst, tabellen en illustraties voorbehouden
Inlichtingen Consumentenbond

Auteur: Marjan Langbroek
Verder werkten mee: Georgie Dom en Reinout van der Heijden
Eindredactie: Vantilt Producties, Nijmegen
Grafische verzorging: Het vlakke land, Rotterdam
Foto omslag: Nationale Beeldbank

ISBN 978 90 5951 2078
NUR 793

Behoudens uitzonderingen door de wet gesteld, mag zonder schriftelijke toestemming van de rechthebbende op het auteursrecht c.q. de uitgever van deze uitgave, door de rechthebbende(n) gemachtigd namens hem op te treden, niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of anderszins, hetgeen ook van toepassing is op de gehele of gedeeltelijke bewerking.

De uitgever is met uitsluiting van ieder ander gerechtigd de door derden verschuldigde vergoedingen voor kopiëren, als bedoeld in artikel 17 lid 2, Auteurswet 1912 en in het KB van 20 juni 1974 (Stb. 351) ex artikel 16B Auteurswet 1912, te innen en/of daartoe in en buiten rechte op te treden.

Hoewel de gegevens in dit boek met grote zorgvuldigheid zijn bijeengebracht, aanvaardt de uitgever geen aansprakelijkheid voor eventuele (zet)fouten of onvolledigheden. De uitgever heeft ernaar gestreefd de rechten van derden zo goed mogelijk te regelen; degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich tot de uitgever wenden.

INHOUD

Inleiding	9
1 Aftrekposten in box 1	13
1.1 Pensioentekort?	13
1.2 Sinterklaas spelen	14
1.3 Ziektekosten vooruitbetalen	16
1.4 Hypotheekrente vooruitbetalen	16
2 Tips om uw vermogen in box 3 te verlagen	17
2.1 Zo veel mogelijk uitgeven	17
2.2 Contanten opnemen	18
2.3 Omzetten in vrijgesteld vermogen	18
2.4 Belastingaanslagen vóór het jaareinde betalen	19
2.5 Wel of geen voorlopige aanslag of teruggave aanvragen?	19
2.6 Schulden en spaarrekening	20
2.7 Openstaande rekeningen	21
2.8 Betaal niet-aftrekbare lijfrentepremies	21
2.9 Te veel ontvangen toeslagen	22
3 Eigen woning	23
3.1 Verbouwen eigen woning	23
3.2 Verhuizen rond de jaarwisseling	24
3.3 Verhuizen van de ene naar de andere eigen woning	24
3.4 Aflossen kleine hypotheek	26
4 Schenkingsplan	27
5 Welke toeslagen zijn er?	33
6 De grenzen voor toeslagen	34
6.1 Huurtoeslag	34
6.2 Zorgtoeslag	36

6.3	Kinderopvangtoeslag	37
6.4	Kindgebonden budget	38
7	Toeslagpartner	40
7.1	Gehuwden en geregistreerde partners	40
7.1a	Opname in een AWBZ-inrichting	41
7.2	Samenwonenden	43
7.3	Gezamenlijke huishouding voeren	45
7.4	Deel van het jaar toeslagpartner	47
7.5	Medebewoner en huurtoeslag	47
7.6	Onderhuurders	48
8	Inkomenstoets	49
8.1	Toetsingsinkomen van toeslagpartner en medebewoners	51
8.2	Toetsingsinkomen bij deeljaar partner-/medebewonerschap	51
8.3	Toetsingsinkomen in jaar van overlijden	52
9	Vermogenstoets	54
9.1	Vermogenstoets voor toeslagpartners/medebewoners	55
10	Rekenhuur	57
11	Details van de diverse toeslagen	58
11.1	Huurtoeslag	58
11.1a	Nederlandse nationaliteit of verblijfsvergunning	58
11.1b	Echtgenoot woont op ander adres	58
11.1c	Soort woning	59
11.1d	Hoogte van de huur	59
11.1e	Hogere rekenhuur	59
11.1f	Verzorgingsbehoefte binnen huishouden	60
11.1g	Bijzonder vermogen	61
11.1h	Bijzonder inkomen	62
11.1i	Langdurig verblijf buitenshuis	62
11.1j	Co-ouders	62
11.1k	Betaling regelrecht aan huurder	63
11.2	Zorgtoeslag	63
11.2a	Bijzondere situaties	63
11.2b	Internationale situaties	65

11.3	Kinderopvangtoeslag	66
11.3a	Opbouw kinderopvangtoeslag	66
11.3b	Soorten kinderopvang	67
11.3c	Betaling kinderopvangtoeslag	68
11.3d	Alleen kinderopvang voor gewerkte uren	68
11.3e	Werken	72
11.3f	Studeren	72
11.3g	U krijgt tegemoetkoming van de gemeente of het UWV	73
11.3h	Bijzondere situaties	74
11.3i	Internationale situaties	76
11.3j	Aanvragen	78
11.4	Kindgebonden budget	78
11.4a	Nederlandse nationaliteit of geldige verblijfsvergunning	79
11.4b	Pleegkind	79
11.4c	Opbouw van het kindgebonden budget	79
11.4d	Bijzondere situaties	80
11.4e	Duur kindgebonden budget	82
12	Wijzigingen in uw omstandigheden	83
12.1	Berekenen toeslagen in jaar van wijziging	83
12.2	Gezin of huishouden	85
12.2a	Samenwonen of trouwen	85
12.2b	Uit elkaar gaan of scheiden	86
12.2c	Huisgenoot erbij	87
12.2d	Huisgenoot gaat weg	87
12.2e	Echt- of huisgenoot overleden	88
12.3	Werk, inkomen of vermogen	89
12.3a	Inkomen verandert	89
12.3b	Vermogen verandert	90
12.3c	Beginnen met werken	91
12.3d	Stoppen met werken	91
12.3e	Militair worden	91
12.3f	Geen militair meer	91
12.4	Kinderen	92
12.4a	Kinderen krijgen	92
12.4b	Kind naar kinderopvang	92
12.4c	Kinderopvang stopt of wijzigt	92
12.4d	Bijdrage kinderopvang	92

12.4e	Geen bijdrage kinderopvang meer	93
12.5	Wonen	93
12.5a	Verhuizen	93
12.5b	Verhuizen naar het buitenland	93
12.5c	Verhuizen naar Nederland	93
12.5d	Huur verandert	94
12.5e	Onderhuurder krijgen	94
12.5f	Geen onderhuurder meer	95
12.5g	Langer dan een jaar buitenshuis wonen	95
12.5h	Iemand in huis is gehandicapt	96
12.5i	Duurdere woning wegens groot huishouden	97
12.5j	Gedetineerd	98
12.5k	Niet meer gedetineerd	99
12.6	Zorgverzekering en zorg	99
12.6a	Ik heb een zorgverzekering afgesloten	99
12.6b	Ik heb geen zorgverzekering meer	99
12.6c	Ik ben gemoedsbezwaard	99
12.6d	Ik ben niet meer gemoedsbezwaard	100
12.6e	Iemand wordt thuis verzorgd	100
12.6f	Iemand in mijn huishouden gaat naar een verpleeghuis	100
13	Aanvragen, stopzetten en wijzigen	102
13.1	Aanvragen	102
13.2	Toeslag in deel van het jaar	103
13.3	Voorschot	103
13.4	Wijzigingen op het voorschot	104
13.4a	Voorschot was te hoog	105
13.4b	Voorschot was te laag	105
13.4c	Stopzetten toeslag	105
13.5	Definitieve berekening	106
13.6	Uitstel van betaling/verrekening	107
13.7	Herziening tegemoetkoming	108
13.8	Rentevergoeding	109
13.9	Bezwaar en beroep	109
	Bijlagen	111
	Adressen	120
	Register	121

INLEIDING

Het motto van dit boek is: ‘Krijg waar je fiscaal recht op hebt.’ De Consumentenbond helpt u daar graag bij. Mensen hebben er vaak geen idee van hoeveel geld ze mislopen. De Belastingdienst publiceert weliswaar allerlei informatie over fiscale voordelen op zijn website, maar dan moet je wel weten dat je daar moet kijken. Daarnaast laat de Belastingdienst mogelijkheden liggen om u op de hoogte te brengen van uw recht op geld van de overheid. Zo staat er bijvoorbeeld in het aangifteprogramma van de Belastingdienst, dat door miljoenen mensen wordt gebruikt, geen enkele toespeling op een eventueel recht op een toeslag. Wij hopen u met deze uitgave op weg te helpen, zodat u voortaan de voordelen krijgt waar u recht op heeft.

Het boek bestaat uit twee delen. We beginnen met de *belastingtips*. Het is altijd leuk om de fiscus te slim af te zijn, uiteraard binnen de grenzen van de wet. Helaas denken de meeste mensen alleen in de aangiftetijd aan hun belastingen. Dan is het in veel gevallen te laat om nog iets te doen aan het verminderen van de belastingdruk. Het doen van aangifte legt alleen maar vast wat er in het afgelopen jaar is gebeurd. De beste tijd om aandacht te besteden aan uw financiële en fiscale situatie is tegen het einde van het jaar. Dan kunnen aftrekposten nog worden geregeld en kan het vermogen nog worden beïnvloed. Dat scheelt niet alleen in de te betalen belasting, maar kan ook honderden euro's aan toeslagen schelen.

Het tweede deel gaat over *toeslagen*. De overheid vindt het haar taak om personen en gezinnen met een laag inkomen bij te staan met een tegemoetkoming in bepaalde kosten. Dit gebeurt in de vorm van toeslagen. Het kan nooit kwaad om na te gaan of u misschien in aanmerking komt voor bepaalde toeslagen, want het zou zonde zijn als u een tegemoetkoming misloopt. Ga naar www.toeslagen.nl en doe daarnaast uw voordeel met de nuttige en vooral praktische informatie uit dit boek.

In dit boek wordt op veel plekken naar websites verwezen. Vaak zijn deze links erg lang en dat is voor u lastig overtypen. Daarom gebruiken wij een alternatieve methode om u naar de juiste pagina te verwijzen. Allereerst vermelden we de hoofdpagina, bijvoorbeeld www.toeslagen.nl. Vervolgens

zetten we daarachter tussen haakjes de menukeuzes (die staan vaak links in het scherm) die u achtereenvolgens moet doorlopen om bij de juiste pagina uit te komen. Een voorbeeld: www.toeslagen.nl (Informatie over toeslagen>Zorgtoeslag>Kan ik zorgtoeslag krijgen?). Op de site van de Sociale Verzekeringsbank (www.svb.nl) is het soms lastig zoeken. Wij verwijzen u daar naar de sitemap (rechts onder de kop), waar de onderwerpen makkelijk te vinden zijn.

LET OP

Tegen het einde van 2012 kunt u op www.consumentenbond.nl/toeslagen informatie vinden over de wijzigingen in de toeslagen per 1 januari 2013.

A

BELASTINGTIPS

Inleiding

In Nederland bestaan er in de inkomstenbelasting drie soorten inkomsten: box 1 (werk en woning), 2 (aanmerkelijk belang) en 3 (sparen en beleggen). Uw vermogen in box 3 wordt belast met 1,2% belastingheffing. Uw vermogen op 1 januari bepaalt hoeveel belasting er in dat jaar in box 3 moet worden betaald. Het is dus van groot belang om uw vermogen per 1 januari zo laag mogelijk te houden. Dat scheelt belasting, maar niet alleen dat. Ook toeslagen worden deels gebaseerd op uw vermogen per 1 januari. Niet alleen omdat uw inkomen in box 3 (4% van het belastbare vermogen) meetelt bij de inkomstenstoets voor de toeslagen, maar ook omdat sommige toeslagen geheel vervallen als u ook maar €1 boven de vrijstelling zit.

VOORBEELD

Adri woont in een huurhuis en denkt dat hij recht heeft op huurtoeslag. In 2012 heeft hij flink zijn best gedaan om zijn spaarrekening te vullen. Daar staat nu €22.000 op. De vermogensgrens voor de huurtoeslag bedraagt voor 2012 €21.139. Voor 2013 zal hij iets hoger zijn, waarschijnlijk rond de €21.400. Om een veilige marge aan te houden, kan Adri zijn vermogen op 1 januari 2013 beter lager dan €21.139 zien te krijgen. Hij besteedt €200 aan nieuwe kleren, betaalt het kerstdiner van €350 en koopt een nieuwe fiets van €550. Zijn spaarrekening en gewone bankrekening samen hebben op 1 januari 2013 een saldo van €20.900. Zijn vermogen is lager dan de vermogenstoets en dus heeft hij in 2013 recht op huurtoeslag. Bij een inkomen van €17.000 per jaar en een huur van €350 per maand krijgt hij €102 huurtoeslag per maand. Dat is over het hele jaar €1224 en dat is meer dan hij in december heeft uitgegeven om zijn vermogen te verminderen.

De hoogte van uw vermogen per 1 januari 2013 is dus van groot belang voor uw toeslagen over het jaar 2013. Maar omdat u de aangifte over 2013 pas in het voorjaar van 2014 hoeft te doen, heeft u misschien niet eens in de gaten dat uw vermogen te hoog was. Dan kan in het voorjaar van 2014 ineens blijken dat u uw toeslagen moet terugbetalen. Met de belastingtips uit dit boek kunt u wellicht uw vermogen per 1 januari 2013 zo ver omlaag krijgen dat u daar bij de toeslagen geen last van heeft. Kunt u dat niet, dan kunt u beter in december 2012 de toeslagen over 2013 direct stopzetten als u niet meer voldoet aan de voorwaarden.

1 AFTREKPOSTEN IN BOX 1

Het is slim om uw vermogen in box 3 uit te geven aan iets wat een aftrekpost vormt in box 1, want dat kan gunstig zijn voor de toeslagen. Deze zijn namelijk afhankelijk van uw inkomen en soms ook van uw vermogen. Het mes snijdt dan aan twee kanten. Voor de huurtoeslag geldt al een vermogenstoets (zie hoofdstuk 9) en met ingang van 2013 komt er ook een vermogenstoets voor de zorgtoeslag en het kindgebonden budget. Aftrekposten die uw inkomen in box 1 over 2012 verlagen, kunnen ook uw vermogen per 1 januari 2013 verminderen en daarmee de toeslagen over 2013 binnen bereik brengen.

VOORBEELD

Marjolijn heeft een vermogen van €22.000. Om haar recht op huurtoeslag over 2013 veilig te stellen, moet zij dat omlaag zien te krijgen naar €21.139 (dit is weliswaar de vermogensgrens voor 2012, maar omdat de grens voor 2013 nog niet bekend is, kan zij daar veiligheidshalve beter van uitgaan). Als zij een gift doet van €900 aan een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI), kan zij dat bedrag, na aftrek van de drempel van 1% van haar inkomen, aftrekken van haar inkomen in box 1. Tegelijkertijd daalt haar vermogen ook met deze €900, waardoor zij haar recht op huurtoeslag behoudt.

1.1 Pensioentekort?

Wie in loondienst werkt, heeft vaak via zijn werkgever een pensioenregeling. Daarnaast wil de fiscus meewerken aan het sparen voor de oude dag door premies voor een lijfrente of inleg op een speciale geblokkeerde lijfrentebankrekening in aftrek toe te laten in box 1. Maar dat kan alleen als er een tekort in pensioenopbouw is in (een van) de voorafgaande zeventen jaar. Dat moet op een speciale manier worden uitgerekend. Dat kunt

u doen op www.belastingdienst.nl (Rekenhulpen>Lijfrentepremie). Als u via uw werkgever geen pensioen opbouwt, heeft u vrijwel zeker recht op deze aftrek.

Blijkt volgens het rekenprogramma dat u recht heeft op aftrek, dan kunt u voor 31 december 2012 nog een premie voor een lijfrente betalen aan een verzekeringsmaatschappij of een bedrag storten op een lijfrentespaarrekening of -beleggingsrekening. U krijgt dan belasting terug over dit bedrag (over de uitkeringen tijdens uw pensionering moet u wel belasting betalen) en uw vermogen in box 3 wordt hierdoor verlaagd.

VOORBEELD

Joep heeft volgens de formule van de Belastingdienst over vorig jaar te weinig pensioen opgebouwd. Hij mag €1200 premie betalen. Hij legt dit bedrag in op een geblokkeerde lijfrentespaarrekening. Hij mag dit bedrag aftrekken van zijn inkomen in box 1. Ook zijn vermogen gaat met €1200 omlaag. In plaats van €22.000 is dit nu €20.800, waardoor hij recht kan hebben op huurtoeslag.

1.2 Sinterklaas spelen

Liefdadigheid zit Nederlanders in het bloed. Er wordt veel gegeven aan goede doelen. Als zo'n goed doel is aangewezen als ANBI, heeft u misschien recht op aftrek in box 1. U moet dan wel meer geven dan 1% van uw drempelinkomen (inkomen in de drie boxen samen, vóór aftrek van de persoonsgebonden aftrekposten). Doet u vóór 31 december 2012 nog een gift boven dit drempelbedrag, dan wordt over 2012 uw inkomen en daarmee uw belasting in box 1 verlaagd. En natuurlijk gaat ook uw vermogen per 1 januari 2013 omlaag.

Sinds 1 januari 2012 mag u giften aan culturele ANBI's verhogen met 25% (maximaal met €1250). Culturele ANBI's zijn actief in beeldende kunst, bouwkunst, erfgoed (musea, archieven, archeologie, monumentenzorg), dans, film, letteren, muziek en (muziek)theater. Hieronder vallen bijvoorbeeld theatergroepen, schouwburgen, bibliotheken, filmhuizen, poppodia, letterenfestivals, filmfestivals, architectuurcentra, presentatie-instellingen en musea.

VOORBEELD

Klaas geeft €1000 aan de plaatselijke schouwburg. Hij mag dit bedrag met 25% verhogen, zodat het aftrekbare bedrag €1250 min de niet-aftrekbare drempel van 1% van zijn inkomen wordt. Zijn vermogen wordt €1000 lager.

U kunt overwegen om de giften die u volgend jaar wilt geven, alvast in dit jaar te doneren. U heeft dan maar één keer last van de drempel en de uiteindelijke aftrek is hoger. Als de giften per jaar lager zijn dan de drempel, helpt het ook om ze in één jaar te geven, zodat u in dat jaar wél boven de drempel uitkomt.

VOORBEELD

Tina is gewend om ieder jaar giften te geven. Haar drempel bedraagt €400. Haar jaarlijkse giften bedragen €1200. Na aftrek van haar drempel kan zij in beide jaren €800 aftrekken. Als zij haar giften van volgend jaar allemaal in dit jaar geeft, heeft zij een aftrek van €2000 (€2400 – €400). Dat is €400 meer dan wanneer zij ieder jaar voor €1200 aan giften geeft.

VOORBEELD

Jeanne geeft ieder jaar ongeveer €350 aan goede doelen. Haar drempel bedraagt €400. Zij heeft dus geen recht op giftenaftrek. Als zij de giften van twee jaar samenvoegt, heeft zij recht op een aftrek van €300 (€700 – €400). Haar belastingaftrek bedraagt 42% daarvan. Zij bespaart dus €126.

Wilt u helemaal geen last hebben van de niet-aftrekbare drempel, dan kunt u overwegen om een gift in termijnen te geven. Als deze periode minimaal vijf jaar beslaat en de verplichting daartoe in een notariële akte wordt vastgelegd, zijn de jaarlijkse termijnen in hun geheel aftrekbaar. Deze gift mag – naast aan een ANBI – ook worden gedaan aan verenigingen met minimaal 25 leden en volledige rechtsbevoegdheid, die geen vennootschapsbelasting hoeven te betalen. Voor details kunt u terecht op www.belastingdienst.nl/giften.

LET OP

De staatssecretaris overweegt om de eis van een notariële akte voor periodieke schenkingen per 1 januari 2013 af te schaffen.

1.3 Ziektekosten vooruitbetalen

Het heeft nog steeds zin: het vooruitbetalen van ziektekosten. Er geldt weliswaar een drempel waar de ziektekosten bovenuit moeten komen, maar een flinke vooruitbetaling zal daar vermoedelijk al voor zorgen. De drempel bedraagt 1,65% van uw drempelinkomen (bij gehuwden van het gezamenlijke drempelinkomen) plus 5,75% van het drempelinkomen boven €39.618 (deze grens geldt bij gehuwden voor het gezamenlijke inkomen). U heeft dan niet alleen een aftrekpost in dit jaar, maar ook uw vermogen per 1 januari volgend jaar gaat met het vooruitbetaalde bedrag omlaag.

U kunt ook de premie voor uw zorgverzekering voor volgend jaar in één keer vooruitbetalen aan het einde van dit jaar. Weliswaar is die niet aftrekbaar bij de ziektekosten, maar uw vermogen in box 3 wordt hiermee wel verlaagd met eventueel gevolgen voor de belasting in box 3 en voor de toeslagen. Vaak krijgt u ook nog korting van de zorgverzekeraar bij een jaarbetaling. Dat kan oplopen tot 3%.

1.4 Hypotheekrente vooruitbetalen

U kunt hypotheekrente vooruitbetalen. Als dat voor niet meer dan een half jaar is, mag u de rente in het jaar van betaling aftrekken. Daardoor gaat uw inkomen omlaag en heeft u wellicht recht op een toeslag (let op: volgend jaar gaat uw inkomen dan omhoog). U moet wel oppassen: het kan zijn dat het belastingpercentage over de extra aftrek lager is dan bij normale betaling. Dit nadeel moet wel opwegen tegen het voordeel van een extra toeslag. Als u volgend jaar in een lager belastingtarief valt (bijvoorbeeld omdat u dan 65 jaar wordt of omdat u minder gaat verdienen), heeft de vooruitbetaling ook nog het voordeel van aftrek in dit jaar tegen een hoger tarief. Door de vooruitbetaling gaat uw vermogen ook nog eens omlaag.